1. Vključevanje pustolovskih knjig v pouk

Podporni Pedagoški Materiali

Cilj / Učni Cilji

To pedagoško gradivo je namenjeno podpori učiteljem, trenerjem in mladinskim delavcem pri učinkovitem vključevanju pustolovskih knjig v učne procese v formalnih in neformalnih izobraževalnih okoljih.Zagotavlja strukturiran okvir za izvajanje učenja, ki temelji na pustolovščinah in je usmerjeno v kompetence, ter temelji na pristopih, osredotočenih na učenca in participativnih pristopih.

Gradivo je zasnovano tako, da prispeva k razvoju ključnih kompetenc, vključno s kritičnim mišljenjem, sodelovanjem, etičnim sklepanjem in refleksivnim učenjem, hkrati pa krepi povezavo med narativnimi izkušnjami in izzivi resničnega sveta, zlasti na področjih trajnosti in aktivnega državljanstva. Ponuja tudi praktične smernice za izvajanje v različnih fazah učnega procesa, od začetnega vključevanja do refleksije in ocenjevanja.

Poleg tega gradivo podpira učitelje pri izbiri in prilagajanju ustreznih in vključujočih učnih virov ter zagotavlja dostopnost in ustreznost za različne skupine študentov. Končni cilj je olajšati prenos učenja v resnične življenjske kontekste, opolnomočiti študente, da uporabijo svoje znanje, sprejemajo premišljene odločitve in se odgovorno ravnajo.

Ciljne Skupine

To podporno gradivo je namenjeno:

- Mladinskim delavcem in moderatorjem v neformalnem okolju
- Trenerjem, ki delajo z mladimi, starimi od 16 do 26 let
- Učiteljem v formalnem izobraževanju

Uvod

Ta dokument je del Podpornih Pedagoških Gradiv in ponuja celovite pedagoške smernice za učitelje in mladinske delavce o vključevanju pustolovskih knjig v izobraževalne in mladinske delovne kontekste. Prispeva k širšim ciljem projekta Green Saga s spodbujanjem trajnostnega izobraževanja, kritičnega mišljenja in aktivnega državljanstva prek učenja, ki ga vodijo zgodbe.

Učenje na podlagi pustolovščin predstavlja močan pedagoški pristop, ki združuje čustveno angažiranost s kognitivnim razvojem. Skozi pripovedi se študenti srečujejo z liki, ki se soočajo s kompleksnimi izzivi, etičnimi dilemami in posledicami iz resničnega življenja. To omogoča, da abstraktni koncepti – kot so podnebne spremembe, trajnost in družbena odgovornost – postanejo oprijemljivi in smiselni.

Z vključevanjem v zgodbe študenti ne sprejemajo informacij pasivno, temveč jih aktivno interpretirajo, analizirajo in razmišljajo. Ta proces podpira poglobljeno učenje in spodbuja ključne kompetence, kot so empatija, reševanje problemov in sistemsko razmišljanje. Ta pristop je še posebej učinkovit pri obravnavanju tem trajnosti, ki pogosto zahtevajo razumevanje medsebojno povezanih sistemov in sprejemanje premišljenih odločitev v negotovih razmerah.

To Podporno Pedagoško Gradivo se osredotoča posebej na povzemanje **najboljših praks za vključevanje pustolovskih knjig v učne procese in v ANEKSIH1-3** ponuja nekaj primerov iz različnih držav. Dopolnjujeta ga še dva gradiva za mladinske delavce, trenerje in učitelje:

- Orodja za prilagajanje različnim izobraževalnim okoljem
- Zagotavljanje dostopnosti gradiv študentom s specifičnimi učnimi težavami (SUT)

Poglavje 1: Pedagoške Osnove

Metodologija, predstavljena tukaj, združuje tri komplementarne pristope: **eizkustveno učenje, raziskovalno učenje ter pripovedno pedagogiko.** Ta kombinacija podpira celostno, na kompetence usmerjeno izobraževanje, ki presega prenos znanja, saj študnze vključuje kognitivno, čustveno in socialno.

Takšen pristop je še posebej učinkovit pri reševanju **trajnostnih in družbenih izzivov**, ki od študentov zahtevajo, da se spopadajo s kompleksnostjo, upoštevajo več perspektiv in sprejemajo premišljene odločitve. Za razliko od tradicionalnih metod, ki dajejo prednost pomnjenju, ta metodologija postavlja študente v središče in spodbuja aktivno sodelovanje, refleksijo in uporabo v resničnem svetu.

Učenje je najučinkovitejše, ko povezuje **razmišljanje, čutenje in socialno interakcijo.** Pustolovske knjige služijo kot katalizatorji, saj ponujajo kontekste, ki temeljijo na zgodbah, kjer lahko študenti raziskujejo dileme, preizkušajo ideje in razmišljajo o posledicah v strukturiranem in varnem okolju. Z vodeno moderacijo te izkušnje podpirajo razvoj ključnih kompetenc, kot so **sistemsko razmišljanje, etično sklepanje, sodelovanje in delovanje**.

Ta celostni pristop spodbuja:

- Vključevanje, osredotočeno na študenta
- Refleksijo in dialog za globje razumevanje
- Prenosljive spretnosti in stališča
- Povezave med učenjem in izzivi resničnega sveta

Usklajuje se z okviri kompetenc, kot je **GreenComp** in spodbuja ne le znanje, temveč tudi odgovornost, kritično mišljenje in sposobnost delovanja v kompleksnih in spreminjajočih se okoljih.

1. Izbira in Uporaba Pustolovskih Knjig

Učinkovitost te metodologije je odvisna od **skrbne izbire gradiva** . Pustolovske knjige niso nevtralne; njihove teme, struktura in kompleksnost neposredno vplivajo na učne izide.

Raziskave kažejo, da **privlačna in relevantna besedila** izboljšajo razumevanje, motivacijo in sposobnost uporabe znanja (OECD, 2019). Ko se študenti povežejo z liki ali dilemami, se globlje vključijo, tako čustveno kot kognitivno.

V izobraževanju, ki temelji na kompetencah, bi morala besedila podpirati ne le pridobivanje znanja, temveč tudi razvoj **spretnosti in veščin**. **GreenComp okvir** poudarja kompetence, kot so sistemsko razmišljanje, kritično razmišljanje in delovanje. Pripovedi, ki vključujejo dileme, več perspektiv in odprte situacije, ponujajo priložnosti za njihov razvoj z refleksijo in dialogom.

Narativna pedagogika ta pristop dodatno podpira. **Jerome Bruner** poudarja, da ljudje svet spoznavajo skozi zgodbe, **Jack Mezirow** pa izpostavlja vlogo kritične refleksije pri transformativnem učenju. Dileme, ki temeljijo na zgodbah, so še posebej učinkovite pri spodbujanju takšne refleksije.

V izobraževanju o trajnosti kompleksna vprašanja, kot so podnebne spremembe ali socialna pravičnost, zahtevajo gradiva, ki odražajo **kompleksnost resničnega sveta. UNESCO (2020)** poudarja pomen omogočanja študentom, da se spopadajo z negotovostjo in medsebojno povezanimi sistemi. Pustolovske knjige lahko to dinamiko modelirajo s predstavitvijo posledic, kompromisov in dolgoročnih vplivov.

Skrbna izbira zagotavlja tudi **vključenost in dostopnost.** Gradiva naj bi odražala različne perspektive, se izogibala stereotipom in bila prilagodljiva različnim učnim potrebam (Evropska agencija za izobraževanje otrok s posebnimi potrebami in vključujoče izobraževanje).

Nenazadnje je pomembna tudi pripovedna struktura. Zgodbe s **prelomnicami, odločitvami in posledicami** zagotavljajo naravne vstopne točke za razpravo in so skladne s **Kolbovim ciklusom izkustvenega učenja** (izkušnja, refleksija, uporaba).

Skratka, dobro izbrane pustolovske zgodbe :

- Povečajo angažiranost in motivacijo (OECD, 2019)
- Podprejo razvoj kompetenc (GreenComp)
- Spodbudijo kritično mišljenje in refleksijo (Bruner; Mezirow)
- Odražajo kompleksnost resničnega sveta (UNESCO, 2020)
- Promovirajo vključenost in dostopnost

Vloga učitelja pri izbiri in prilagajanju gradiv je zato ključnega pomena za zagotavljanje smiselnega in transformativnega učenja.

1.1 Merila za Izbor Pustolovskih Knjig

Da bi povečale izobraževalno vrednost, bi morale pustolovske knjige:

Biti primerne ravni študentov

Vsebina in kompleksnost bi morale ustrezati kognitivnemu in čustvenemu razvoju študentov. Pretežko gradivo odvrača od sodelovanja, preveč preprosta besedila pa omejujejo kritično mišljenje.

Vključevati smiselne dileme in odločitve

Zgodbe naj predstavljajo zahtevne situacije, ki vključujejo nasprotujoče si vrednote ali negotove izide. To ustvarja priložnosti za analizo, etično sklepanje in razpravo.

Obravnavati trajnostne teme

Okoljske, socialne in ekonomske razsežnosti morajo biti vključene v pripoved, kar študentom pomaga povezati zgodbe z resničnimi problemi.

Odražati raznolikost in različne perspektive

IVključujoča predstavitev spodbuja empatijo, medkulturno razumevanje in kritično mišljenje, hkrati pa se izogiba enodimenzionalnim pripovedim.

Spodbuditi sodelovanje in razpravo

Privlačne zgodbe, liki, s katerimi se lahko poistovetimo, in odprte situacije spodbujajo radovednost ter podpirajo dialog in sodelovalno učenje.

1.2 Vrste Pustolovskih Knjig

To metodologijo lahko podpirajo različni formati, če so skladni z zgornjimi merili:

- **Klasična pustolovska literatura**
  Uporabna pri kritični kontekstualizaciji, zlasti glede zgodovinskih perspektiv in reprezentacije.
- **Sodobna podnebna fikcija in družbene pripovedi**
  Posebej pomembne za izobraževanje o trajnostnem razvoju, saj povezujejo zgodbe s trenutnimi globalnimi izzivi.
- **Interaktivne in na izbiri temelječe pripovedi**
  Omogočajo študentom, da vplivajo na rezultate, podpirajo odločanje, delovanje in sistemsko razmišljanje
- **Kratke zgodbe in prilagojena besedila**
  Primerne za različne ravni pismenosti ali časovno omejene okvire, hkrati pa ohranjajo ključne teme

- **Multimodalno in digitalno pripovedovanje zgodb**
  Kombinirajte besedilo, vizualne in zvočne materiale za povečanje angažiranosti in podporo različnim učnim slogom.

1.3 Vloga Učitelja

V tej metodologiji učitelji delujejo kot **posredniki učenja** in ne kot prenašalci znanja. Njihova vloga je bistvena pri preoblikovanju branja v smiselno izkušnjo, ki krepi kompetence.

Učitelji ustvarjajo podporna okolja, kjer študentje raziskujejo, sprašujejo in gradijo razumevanje. Vodijo razprave, prilagajajo gradiva in zagotavljajo vključujočo udeležbo.

Študentom pomagajo tudi povezati pripovedi z **resničnimi trajnostnimi izzivi** in podpirajo prenos spoznanj v praktične kontekste.

Ključne odgovornosti vključujejo:

- **Vodenje interpretacije in diskusije**
  Uporaba odprtih vprašanj za raziskovanje perspektiv, odločitev in posledic
- **Spodbujanje kritične refleksije**
  Podpora študentom pri preučevanju vrednot, predpostavk in etičnih dilem
- **Povezovanje z resničnimi problemi**
  Povezovanje pripovedne vsebine s socialnimi, okoljskimi in gospodarskimi izzivi
- **Zagotavljanje vključenosti in sodelovanja**
  Prilagajanje gradiv in dejavnosti različnim potrebam
- **Spodbujanje samostojnosti in angažiranosti**
  Spodbujanje študentov k prevzemanju odgovornosti v dejanjih

Poglavje 2: Pedagoške Strategije & Metodr

2.1 Vključevanje Pred Branjem

Dejavnosti pred branjem pripravijo študente na smiselno vključevanje v pripoved z aktiviranjem predhodnega znanja, spodbujanjem radovednosti in vzpostavitvijo namenskega konteksta za učenje. Ta faza je bistvena za premostitev obstoječih izkušenj študentov z novo vsebino, zaradi česar je zgodba bolj dostopna, relevantna in privlačna.

Učinkovite strategije pred branjem podpirajo tudi učenje, ki temelji na kompetencah, saj študente spodbujajo k predvidevanju, postavljanju vprašanj in povezovanju idej, preden se srečajo z besedilom. Z vnaprejšnjo predstavitvijo ključnih tem in konceptov lahko učitelji vodijo študente, da k pripovedi pristopijo s kritičnim in refleksivnim načinom razmišljanja, kar poveča tako razumevanje kot sodelovanje.

Predbralne dejavnosti so še posebej pomembne pri obravnavi kompleksnih tem, kot je trajnost, saj študentom pomagajo prepoznati pomen zgodbe za resnične probleme in jih pripravijo na soočanje z negotovostjo, dilemami in več perspektivami.

Primeri:

- **Napovedovanje zgodb na podlagi naslova ali slik**
  Študenti sklepajo o zapletu, okolju ali likih, kar spodbuja radovednost in aktivira domišljijo.
- **Diskusije o ključnih temah (npr. tveganje, odgovornost, vodenje)**
  Uvedba osrednjih konceptov pomaga študentom zgraditi konceptualni okvir, ki podpira globlje razumevanje med branjem.
- **Viharjenje možganov o vprašanjih iz resničnega sveta**
  Povezovanje zgodbe s trenutnimi dogodki ali osebnimi izkušnjami poveča relevantnost in pripravi študente na prenos učenja onkraj pripovedi.

2.2 Vodeno Branje & Raziskovanje

Med branjem se študenti aktivno in smiselno vključujejo v besedilo, pri čemer prehajajo od pasivnega branja k interpretaciji, analizi in dialogu. Ta faza podpira globlje razumevanje in spodbuja študente k raziskovanju pripovedi z več perspektiv.

Metode:

- **Razdelitev pripovedi na strukturirane dele**
  Besedilo je razdeljeno na obvladljive dele, ki podpirajo osredotočenost, tempo in

refleksijo. Vsak del lahko služi kot kontrolna točka za razpravo, napovedovanje in pojasnitev.

- **Analiza likov, konfliktov in procesov odločanja**
  Študenti preučujejo motivacije, odnose in razvoj likov, pa tudi osrednje konflikte in ključne točke odločanja. To spodbuja kritično mišljenje, etično sklepanje in razumevanje posledic.
- **Uporaba skupinskih razprav in tehnik sodelovanja**
  Študenti z delom v parih, razpravami v majhnih skupinah ali dialogom s celim razredom delijo interpretacije, izzivajo perspektive in soustvarjajo pomen. Metode sodelovanja izboljšujejo komunikacijske spretnosti in spodbujajo aktivno sodelovanje.
- **Oblikovanje vodilnih vprašanj in napovedi**
  Učitelji lahko podpirajo vključenost s postavljanjem odprtih vprašanj in spodbujanjem študentov k predvidevanju rezultatov, kar jim pomaga, da ostanejo aktivno vključeni v pripoved.
- **Povezovajnje pripovednih elementov s konteksti resničnega sveta**
  Študente spodbujamo, da situacije, dileme in teme iz zgodbe povežejo z resničnimi življenjskimi vprašanji, zlasti v kontekstu trajnosti in družbene odgovornosti.

Glejte Učni Pripomoček 7 **ter** Podporno Pedagoško Gradivo Št..2 - “Orodja za prilagajanje Pustolovskih Knjig Različnim Izobraževalnim Okoljem“ za več podrobnosti.

2.3 Aktivnosti Poglobljenega Učenja

Te dejavnosti spreminjajo branje v aktivno, izkustveno učenje, tako da študente vključijo v analizo, uporabo in ustvarjalno raziskovanje. Podpirajo razvoj kritičnega mišljenja, sodelovanja in sposobnosti prenosa znanja v nove kontekste.

a) Etične Debate

Študenti kritično ocenjujejo odločitve, dileme in posledice likov, predstavljene v pripovedi. S strukturiranimi razpravami ali debatami utemeljujejo svoja stališča, preučujejo alternativne perspektive in se vključujejo v etično sklepanje. Ta proces krepi argumentacijske sposobnosti, empatijo in sposobnost reševanja kompleksnih vprašanj, ki temeljijo na vrednotah.

b) Simulacije Reševanja Problemov

Študenti se aktivno vključijo v pripoved tako, da poustvarijo ključne scenarije ali izzive iz zgodbe. Delajo individualno ali v skupinah, analizirajo situacije, prepoznavajo možne rešitve in napovedujejo potencialne izide. Te simulacije spodbujajo sistemsko razmišljanje, odločanje in uporabo znanja v realnih kontekstih.

c) Ustvarjalno Izražanje

Ustvarjalne dejavnosti študentom omogočajo, da na novo interpretirajo in razširijo pripoved, kar spodbuja domišljijo in globljo čustveno angažiranost.

Primeri:

- **Pisanje ali razmišljanje o alternativnih koncih**. Študenti raziskujejo scenarije “kaj če“ s spreminjanjem ključnih odločitev in analizo, kako bi se lahko izidi razlikovali.
- **Ustvarjanje vizualnih in digitalnih vsebin.** TTo lahko vključuje plakate, videoposnetke, kampanje na družbenih omrežjih ali digitalne formate pripovedovanja zgodb, ki predstavljajo ključne teme ali sporočila iz zgodbe.
- **Pripovedovanje zgodb iz različnih perspektiv.** LUčenci pripovedujejo dogodke z vidika različnih likov ali deležnikov, s čimer spodbujajo empatijo, zavzemanje perspektive in kritično refleksijo.

Predlagana orodja vključujejo etične odločitvene načele, simulacije igranja vlog, analizo zelenega zavajanja, ustvarjalno pripovedovanje zgodb in oblikovanje kampanj ali akcijskih projektov, ki lahko podpirajo prenos učenja v resnične kontekste.

2.4 Refleksija, Ocenjevanje & Prenos Kompetenc

Refleksija in ocenjevanje sta sestavni del učnega procesa in učencem omogočata utrjevanje znanja, vrednotenje napredka in prenos kompetenc v resnične kontekste. Ta faza združuje refleksivno prakso s formativnimi in sumativnimi pristopi ocenjevanja ter jo dodatno podpirajo Moduli za samoocenjevsnje in aktivacijo Green Saga , ki krepijo učno sposobnost in strukturirano refleksijo ter podpirajo prenos učenja v resnične kontekste in krepijo učno sposobnost.

Pristopi:

- **Formativno ocenjevanje** (stalno, podporno)
  Vključuje dnevnike opazovanja, povratnih informacij in refleksije, ki podpirajo samozavedanje in nenehno izboljševanje.
- **Povzetek ocenjevanja** (temelječ na rezultatih)
  IVključuje projekte, predstavitve in portfelje, ki prikazujejo razvoj in uporabo kompetenc.
- **Aktivnosti Refleksije**
  Kot so individualna refleksija, skupinske razprave in samoocenjevanje za vodenje refleksije in načrtovanja ukrepov.

Primeri ključnih vodilnih vprašanj:

- Kaj smo se naučili?
- Kako se to nanaša na resnično življenje?
- Katere akcije lahko sprejmemo?

2.5 Ilustrativna Struktura Učne Ure

Za podporo praktični izvedbi naslednja ilustrativna struktura učne ure prikazuje, kako je mogoče pedagoški pristop prevesti v koherentno učno zaporedje. Oris odraža ključne faze metodologije – od začetnega sodelovanja in vodenega raziskovanja do sodelovalnega učenja in refleksije – in ga je mogoče prilagoditi različnim kontekstom, trajanju in potrebam študenta.

Table 1. Ilustrativna Struktura Učne Ure

Aktivnost	**Čas**	**Pripombe**
Kontekstualno uokvirjanje in sprožilno vprašanje/vizualni uvod v zgodbo	15 minut	
Vodeno/skupno branje	20–25 minut	
Vključujoč skupinski projekt – delavnica (vključno z vajo identitete in odgovornosti ter načrtovanjem ukrepov	30–45 minut	
Predstavitev rezultatov	15 minut	
Individualna in skupinska refleksija	15 minut	

Podrobnejše načrte učnih ur najdete v Podpornem Pedagoškem Gradivu št.2 - “Orodja za prilagajanje pustolovskih knjig različnim izobraževalnim okoljem“ in Podpornem

Pedagoškem Gradivu št.3- Narediti gradiva dostopna študentom s specifičnimi učnimi težavami (SUT).

3. Medpredmetno Povezovanje

Učenje, ki temelji na pustolovščinah, podpira interdisciplinarno izobraževanje z ustvarjanjem smiselnih povezav med različnimi predmetnimi področji in konteksti resničnega sveta. Z narativno usmerjenimi pristopi se študenti ukvarjajo s kompleksnimi temami, ki naravno segajo preko ene same discipline, kar spodbuja celostno razumevanje in razvoj prenosljivih kompetenc.

S povezovanjem vsebin med predmeti ta pristop povečuje relevantnost, krepi angažiranost in spodbuja celostno učenje. Študentom omogoča, da vidijo medsebojno povezano naravo znanja in bolje razumejo, kako različna področja prispevajo k reševanju izzivov resničnega življenja, zlasti v kontekstu trajnosti.

Primeri:

- **Jezik (pismenost in komunikacija)**
  Razvoj bralnega razumevanja, pisnih spretnosti in ustnega komuniciranja z razpravo, interpretacijo in ustvarjalnim izražanjem.
- **Znanost (okoljski in naravni sistemi)**
  Raziskovanje ekoloških procesov, podnebnih sprememb in tem, povezanih s trajnostjo, predstavljenih v pripovednem kontekstu..
- **Družboslovje (etika in državljanstvo)**
  Analiza etičnih dilem, družbene odgovornosti, kulturnih perspektiv in globalnih izzivov, ki se odražajo v zgodbi
- **Medijska pismenost (kritična analiza informacij)**
  Vrednotenje digitalnih vsebin, prepoznavanje dezinformacij ali zelenega zavajanja ter razumevanje vloge medijev pri oblikovanju dojemanja in vedenja.

Ta celostni pristop ne le bogati učenje, specifično za posamezne predmete, temveč podpira tudi razvoj ključnih kompetenc, kot so kritično mišljenje, sistemsko mišljenje, sodelovanje in odgovorno odločanje.

4. Uporaba pri Mladinskem Delu

V neformalnem izobraževalnem okolju pustolovske knjige zagotavljajo prilagodljiv in privlačen okvir za spodbujanje smiselnih učnih izkušenj. Njihova pripovedna narava podpira odprt dialog, čustveno angažiranost in aktivno sodelovanje, zaradi česar so še posebej učinkovite v mladinskem delu. Z ustvarjanjem varnega in vključujočega okolja lahko moderatorji spodbujajo mlade k raziskovanju idej, izražanju mnenj in razmišljanju o kompleksnih vprašanjih brez strahu pred obsojanjem. Ta pristop spodbuja zaupanje, sodelovanje in občutek pripadnosti, ki so bistveni za učinkovito učenje in osebni razvoj.

Aktivnosti, ki temeljijo na pustolovščinah v mladinskem delu, podpirajo tudi razvoj ključnih kompetenc, kot so vodenje, timsko delo, komunikacija in kritično mišljenje. Skozi scenarije, ki jih vodijo zgodbe, se lahko mladi na strukturiran in spodbuden način ukvarjajo z resničnimi izzivi, vključno z vprašanji, povezanimi s trajnostjo, in čustvenimi temami, kot je podnebna tesnoba.

Pustolovske knjige v mladinskem delu lahko:

- **Ustvarijo varne prostore za dialog**
  Spodbudijo odprte in spoštljive pogovore, kjer se cenijo različna stališča.
- **Spodbudijo sodelovaje in angažiranost**
  Motivirajo mlade k aktivnemu prispevanju, izmenjavi idej in prevzemanju odgovornosti za učni proces.
- **Podprejo vodenje in timsko delo**
  Zagotovijo priložnosti za sodelovanje, prevzemanje vlog in kolektivno odločanje.
- **Omogočijo raziskovanje kompleksnih vprašanj**
  Mladim omogočajo, da se na smiseln način ukvarjajo z večplastnimi temami, kot so trajnost, družbena odgovornost in podnebna tesnoba.

Primeri aktivnosti:

- **Igra vlog**. Študenti prevzamejo različne vloge ali deležnike iz pripovedi, raziskujejo perspektive in vadijo odločanje.
- **Skupinske Razprave**. Vodeni pogovori, ki poglabljajo razumevanje, spodbujajo razmislek in gradijo komunikacijske veščine.

- **Načrtovanje delovanja aktivnosti** . Študenti oblikujejo in predlagajo praktične ukrepe ali pobude, ki jih navdihuje pripoved, podpirajo delovanje in uporaba v resničnem svetu.

5. Vključevanje & Diferencijacija

Ključne strategije vključujejo multimodalno učenje (vizualno, ustno, pisno), fleksibilne naloge in rezultate, ogrodna navodila in sodelovanje med vrstniki

Za podrobne pristope glejte Podporno Pedagoško Gradivo 3 - Zagotavljanje dostopnosti gradiv študentom s specifičnimi učnimi težavami (SUT).

6. Izvedbeni Okvir

Ta razdelek ponuja strukturiran pregled, kako se pedagoška metodologija lahko uporabi v praksi v formalnih in neformalnih učnih kontekstih. Namesto togega zaporedja odraža prilagodljiv in iterativni proces, ki ga je mogoče prilagoditi različnim skupinam učencev, okoljem in izobraževalnim ciljem.

Pristop združuje ključne pedagoške faze – od začetnega sodelovanja in vodenega raziskovanja do dejavnosti poglobljenega učenja ter refleksije, ocenjevanja in prenosa kompetenc – v koherenten učni cikel.

Izobraževalce spodbujamo, da to metodologijo uporabljajo kot vodilno strukturo, da:

- izberejo in prilagodijo ustrezna pripovedna gradiva, usklajena z učnimi cilji in potrebami študentov;
- oblikujejo učne izkušnje s poudarkom na študentih in partcipativnosti;
- olajšajo kritično mišljenje, dialog in refleksijo;
- podprejo prenos učenja v resnične kontekste;

V praksi proces običajno sledi napredovanju od sodelovanja do refleksije, hkrati pa ostaja prilagodljiv in nelinearen.

Ta integriran pristop zagotavlja metodološko skladnost, hkrati pa omogoča fleksibilnost pri izvajanju, kar omogoča učiteljem in mladinskim delavcem, da se učinkovito odzivajo na

različne kontekste in potrebe študentov.Za več informacij glejte Podporno Pedagoško Gradivo št.2“ Orodja za prilagajanje Pustolovskih Knjig Različnim Izobraževalnim Okolje“.

7. Vpliv & Dodana Vrednost

Izvajanje te metodologije prispeva k smiselnim in trajnim učnim rezultatom z združevanjem pripovedne angažiranosti z aktivnimi, na kompetencah temelječimi učnimi pristopi.

Podpira:

- **Večjo angažiranost študentov** prek interaktivnih in na zgodbah temelječih učnih izkušenj
- **Razvoj prečnih kompetenc**, vključno s kritičnim mišljenjem, sodelovanjem, etičnim sklepanjem in refleksijo
- **Povezavo med učenjem in izzivi resničnega sveta** , zlasti v kontekstu trajnosti in aktivnega državljanstva
- **Krepitev študentove avtonomije** , kar omogoča refleksijo, sprejemanje premišljenih odločitev in odgovorno ukrepanje

Z vključevanjem kognitivnih, čustvenih in socialnih dimenzij učenja ta pristop spreminja učenje v aktiven in smiseln proces, ki podpira tako osebni razvoj kot družbeno ozaveščenost.

8. Prenosljivost & Trajnost

Predlagani pedagoški pristop je zasnovan tako, da je prilagodljiv, skalabilen in trajnosten v širokem razponu izobraževalnih in mladinskih delovnih kontekstov. Je:

- **Prilagodljiv med predmeti in konteksti** . Metodologijo je mogoče uporabiti na različnih tematskih področjih, zlasti tam, kjer se raziskujejo kompleksna vprašanja iz resničnega sveta, kot so trajnost, etika in družbena odgovornost. .

- **Primeren za formalno in neformalno izobraževanje education**. Izvaja se lahko v šolah, okoljih za usposabljanje in okoljih mladinskega dela, pri čemer podpira tako strukturirane učne načrte kot fleksibilne učne oblike.
- **Prilagodljiv različnim skupinam študentov**. Pristop je mogoče prilagoditi različnim starostnim skupinam, stopnjam učenja in potrebam, vključno z vključujočimi in diferenciranimi učnimi okolji
-
- Z združevanjem narativnega sodelovanja z učenjem, ki temelji na kompetencah, in podprtimi orodji pristop omogoča dolgoročno vključevanje v izobraževalno prakso in prispeva k trajnostnemu oblikovanju učenja.

9. Viri & Reference

Bruner, J. (1990). *Acts of meaning*. Harvard University Press.

European Commission. (2022). *GreenComp: The European sustainability competence framework*. Publications Office of the European Union.

European Agency for Special Needs and Inclusive Education. (2018). *Supporting inclusive education: Systems for inclusive education*. https://www.european-agency.org

Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice-Hall.

Mezirow, J. (1991). *Transformative dimensions of adult learning*. Jossey-Bass.

OECD. (2019). *PISA 2018 results (Volume I): What students know and can do*. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/5f07c754-en

UNESCO. (2020). *Education for sustainable development: A roadmap*. UNESCO. https://unesdoc.unesco.org

ANEKS 1

Iz Učilnice v Skupnost: Opolnomočenje Mladih kot Okoljskih Državljanov. Primer Dobre Prakse iz Cipra

Učna intervencija **Aktivni Državljani** je močan primer, kako lahko pedagoški pristopi aktivno vključijo učence višjih srednjih šol v okoljsko državljanstvo z reševanjem problemov iz resničnega sveta. Projekt, ki se je izvajal v okviru pouka biologije v štirih mesecih, se je osredotočil na **lokalni okoljski konflikt**– gradnjo igralniškega letovišča v bližini zaščitenega mokrišča. Ta osredotočenost na kraj je motivirala učence, da prevzamejo odgovornost za problem in delujejo kot ozaveščeni državljani.

Učni proces je sledil strukturiranemu pedagoškemu napredku, ki je temeljil na modelu Izobraževanja za okoljsko državljanstvo. Začel se je z raziskovanjem, kjer so študenti zbirali znanstvene podatke, opravljali terenske obiske, analizirali vplive na okolje ter preučevali perspektive deležnikov in temeljne vzroke, kot so vrzeli v politikah in ekonomski pritiski. Ta faza, ki temelji na dokazih, je postavila temelje za informirano odločanje.

Študenti so se nato lotili **načrtovanja ukrepov** načrtovanja ukrepov, kartiranja konfliktov med deležniki in razpravljanja o alternativnih rešitvah. S tehtanjem konkurenčnih interesov (razvijalcev, okoljevarstvenikov, skupnosti) so razvili globlje razumevanje kompleksnosti okoljskih vprašanj.

V **fazi državljanske udeležbe** , so študenti znanje prevedli v dejanja. Sodelovali so s strokovnjaki in organizacijami, delili svoje predloge in organizirali kampanje ozaveščanja v svoji skupnosti. Njihovo delo se je razširilo tudi izven učilnice z **mreženjem in izmenjavo,** vključno s predstavitvami na nacionalni konferenci in sodelovanjem z vrstniki, učitelji in deležniki

Da bi zagotovili kontinuiteto, so študenti prispevali k **ohranjanju sprememb**, na primer z udeležbo v lokalni radijski oddaji za ozaveščanje. Nazadnje so z **evalvacijo in refleksijo** ocenili učinkovitost svojih dejanj ter preučili, kako so se razvijale njihove kompetence in stališča

Ta intervencija izstopa po svoji **izkustveni , na študente usmerjeni pedagogiki**, kjer učenje temelji na pristnih kontekstih in vodi do smiselne državljanske udeležbe. Z združevanjem znanstvenega raziskovanja z družbenim delovanjem podpira razvoj kritičnega mišljenja, sodelovanja in občutka odgovornosti – ključnih elementov okoljskega državljanstva.

Vir: Knippels, M.-C., Romero Ariza, M., Boeve-de Pauw, J., Gericke, N., Paraskeva-Hadjichambis, D., Telesiene, A., Christodoulou, A., & Hadjichambis, A. Ch. (2021). *Good*

examples and best educational practices leading to pro-environmental attitudes, behaviour and values. European Network for Environmental Citizenship (ENEC).

ANEKS 2

Moč Zgodbe: Povezovanje Študentov Z Okoljsko Akcijo

Vir se osredotoča na pripovedovanje zgodb kot pedagoški pristop k okoljski vzgoji in poudarja, kako lahko pripovedi čustveno in intelektualno pritegnejo študente, hkrati pa spodbujajo okoljsko ozaveščenost in ukrepanje. Namesto da bi se zanašal zgolj na dejansko poučevanje, pristop postavlja pripovedovanje zgodb kot močno orodje za povezovanje študentov z okoljskimi vprašanji prek pomena, empatije in osebne relevantnosti.

Pedagoški proces se začne z **raziskovanjem in poizvedovanjem** , kjer študenti raziskujejo okoljske teme in zbirajo informacije, ki so osnova njihovih zgodb. Učence spodbujamo k prepoznavanju resničnih problemov, perspektiv in izkušenj, pogosto pri čemer črpamo iz svojega lokalnega konteksta. Ta faza gradi razumevanje, hkrati pa učence pripravlja na sporočanje kompleksnih idej na dostopne načine.

Študenti se nato lotijo **ustvarjanja zgodb**, kjer znanje preoblikujejo v pripovedi. To vključuje razvoj likov, okolij in zapletov, ki odražajo okoljske izzive in možne rešitve. Skozi ta ustvarjalni proces učenci interpretirajo znanstvene in družbene informacije, zaradi česar so bolj razumljive in smiselne.

Naslednja faza vključujs **deljenje in komunikacijo**, kjer študenti predstavijo svoje zgodbe vrstnikom ali širšemu občinstvu. To lahko poteka v različnih oblikah, kot so ustno pripovedovanje zgodb, digitalni mediji ali pisne pripovedi. Deljenje zgodb ne le krepi komunikacijske spretnosti, temveč tudi spodbuja dialog, refleksijo in kolektivno razumevanje okoljskih vprašanj.

Nenazadnje, pristop podpira **refleksijo in akcijo**, ter spodbuja študente k razmisleku o tem, kako pripovedovanje zgodb vpliva na njihove lastne odnose in vedenje, pa tudi na odnose in vedenje drugih. Z povezovanjem zgodb z dejanji iz resničnega življenja so študenti motivirani, da se vidijo kot udeleženci pri okoljskih spremembah.

Ta pedagoška perspektiva je še posebej učinkovita, ker kombinira k**ognitivno učenje s čustveno angažiranostjo**, zaradi česar je okoljska vzgoja učinkovitejša. Pripovedovanje zgodb spodbuja ustvarjalnost, kritično mišljenje in empatijo, hkrati pa študente opolnomoči, da smiselno komunicirajo in ukrepajo glede okoljskih vprašanj.

Vir: *Ron Tooth and Peter Renshaw. Story thread pedagogy for environmental education. Pullenvale, Australia.*

ANEKS 3

Od Problemov do Zgodb: Vključevanje študentov v Trajnostni Razvoj z Akcijo in Kreativnostjo

Ta primer predstavlja hibridni pedagoški pristop, ki združuje **problensko in projektno učenje s pripovedovanjem zgodb** za spodbujanje ozaveščenosti o trajnostnem razvoju med študenti. Pristop, ki se izvaja kot strukturirana delavnica, postavlja študente v središče učenja, jih vključuje v reševanje problemov iz resničnega sveta, nato pa njihovo razumevanje utrjuje z ustvarjalnim pripovednim delom.

Proces se začne z **fazo problemskega in projektnega učenja s pripovedovanjem zgodb**, kjer študenti delajo v skupinah na temah trajnostnega razvoja, povezanih s cilji trajnostnega razvoja. Prepoznajo lokalne probleme, analizirajo njihove vzroke in raziskujejo rešitve ob upoštevanju okoljskih, socialnih in ekonomskih razsežnosti. Dejavnosti vključujejo kartiranje problemov skupnosti, razpravo o izvedljivosti in razvoj **prototipov** , kot so modeli, skice ali praktične rešitve (npr. vodni filtri ali ideje za recikliranje). Ta faza je zelo strukturirana, z iterativnim napredkom, sodelovanjem med vrstniki in stalnimi povratnimi informacijami učiteljev, ki podpirajo razvoj sistemskega mišljenja in veščin reševanja problemov.

Študenti nato preidejo v **fazo pripovedovanja zgodb**, kjer svoje projekte preoblikujejo v pripovedi. Na podlagi že razvitih problemov in rešitev ustvarijo scenarije, zgodbene table in kratke videoposnetke, ki sporočajo njihove ideje. Ta faza spodbuja študente, da ponovno preučijo koncepte, organizirajo svoje znanje in ga ustvarjalno izrazijo. Predstavitev njihovih zgodb vrstnikom dodatno spodbuja razpravo, refleksijo in skupno razumevanje.

Pedagoška moč tega pristopa je v **dopolnjevanju obeh metod.** Projektno učenje učinkovito podpira gradnjo znanja, kritično mišljenje in državljansko ozaveščenost, medtem ko pripovedovanje zgodb krepi **angažiranost, ustvarjalnost in komunikacijske spretnosti.** Čeprav pripovedovanje zgodb ne poveča bistveno konceptualnega znanja, poglobi povezanost študentov s temo in razširi sodelovanje, zlasti med manj aktivnimi študenti.

Na splošno ta kombinirani pristop ustvarja **dinamično in celostno učno izkušnjo**, kjer študenti ne le razumejo vprašanja trajnosti, temveč se tudi naučijo komunicirati in ukrepati na podlagi njih. Poudarja vrednost povezovanja več aktivnih metodologij za obravnavo kompleksnih tem in razvoj raznolikih kompetenc, potrebnih za odgovorno državljanstvo.

Vir: Hamedi d'Escoffier, A., de Oliveira Santiago, J., & d'Escoffier, L. N. *Stories that educate: Problem/project-based learning and storytelling in raising awareness for sustainability*. Revista Electrónica de Enseñanza de las Ciencias.

Sofinancira
Evropska unija

Financirano s strani Evropske unije. Vendar pa izražena stališča ali mnenja pripadajo izključno avtorjem in ne odražajo nujno stališč ali mnenj Evropske unije ali Agencije za mladinske zadeve. Niti Evropska unija niti organ, ki dodeljuje sredstva, ne moreta biti odgovorna zanje.

Projektna številka : 2024-2-LT02-KA220-YOU-000293123

Vsa vsebina je pod CC BY-NC-SA 4.0